

DR
TV-BYEN
2860 Søborg

København den 16. Juni 2006

Klage over ulovlig sponsorering af TV AVISEN udsendt på DR

Kristian Jensen har ved mail af 7. februar 2006 indgivet klage til Radio- og tv-nævnet med påstand om ulovlig sponsorering af TV AVISEN udsendt på DR1.

Klager har blandt andet anført følgende:

”...

Jeg har i den forbindelse hæftet mig ved, at politisk kommentator Thomas Larsen, Berlingske Tidende, optræder som fast kommentator på TV-AVISEN, og at Jyske Bank tilsyneladende altid foretrækkes af TV-AVISEN som ekspert på finansmarkederne – med et stort og tydeligt skilt i baggrunden hvorpå der står Jyske Bank – blandt andet i forbindelse med salget af TDC, og senest i aftenens TV-avisen kl. 18.30, den 7. februar 2006.

...

Det er min forventning, at Nævnet grundigt undersøger de to faste forhold, som DR praktiserer og konstaterer, om DR får sine nyhedsudsendelser sponsoreret af hhv. Berlingske Tidende og Jyske Bank i kraft af den eksponeringsværdi, som disse to virksomheder tildeles i TV-AVISEN.

...”

Beskrivelse

DR har ved høringsvar af 6. marts 2006 tilsendt Radio- og tv-nævnet en dvd med hele TV AVISEN udsendt den 7. februar 2006 kl. 18.30, ét indslag i TV AVISEN udsendt den 28. januar kl. 18.30 samt ét indslag i TV AVISEN udsendt den 12. februar kl. 18.30.

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

rtv@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

TV AVISEN den 7. februar 2006

I den pågældende udsendelse er politisk kommentator Thomas Larsen fra Berlingske Tidende i studiet for at udtale sig om et pressemøde, som statsministeren afholdt vedrørende Muhammed-krisen. Indslaget med Thomas Larsen har en varighed på ca. 2 minutter, og i dette tidsinterval krediteres han to gange ved navn og med angivelse af, at han er politisk kommentator på Berlingske Tidende. Krediteringerne er kortvarige og neutrale i deres udformning. I TV AVISEN den pågældende aften udtaler en række andre eksperter sig om andre emner, og disse krediteres på samme måde som Thomas Larsen.

Senere i udsendelsen udtaler Henrik Henriksen, som er aktieanalytiker hos Jyske Bank, sig om Muhammed-krisens påvirkning af aktiemarkedet. Henrik Henriksen befinder sig i Jyske Banks afdeling i Silkeborg, og da interviewet foregår direkte, er skærmen delt i to, således at nyhedsværten, som befinder sig i studiet, vises samtidig med Henrik Henriksen. Under billedet med Henrik Henriksen, er teksten "Silkeborg" anført. Sommetider forsvinder den todelte skærm, hvorefter transmissionen fra Silkeborg fylder hele skærmen. Henrik Henriksen krediteres to gange ved navn og med angivelse af, at han er aktieanalytiker hos Jyske Bank. Krediteringerne foregår på samme måde som beskrevet ovenfor.

Under hele indslaget med Henrik Henriksen vises imidlertid i baggrunden en elektronisk skærm med de seneste informationer fra aktiemarkedet. Skærmen har en ramme, hvorpå Jyske Banks navn og logo er angivet med tydelige bogstaver. Henrik Henriksen er placeret således, at Jyske Banks navn og logo ses i baggrunden over hans højre skulder.

Indslaget afsluttes med følgende udtalelse fra nyhedsværten:

"Kort og kontant fra Henrik Henriksen i Jyske Bank".

TV AVISEN den 28. januar 2006

I den pågældende udsendelse er Thomas Larsen inviteret i studiet for at kommentere nogle S-borgmestres kritik af Socialdemokratiets støtte til regeringens skatteudspil. Indslaget har en varighed af 1 minut og 53 sekunder. Thomas Larsen krediteres én gang ved navn med angivelse af, at han er politisk kommentator på Berlingske Tidende. Nyhedsværten nævner hverken Thomas Larsens eller Berlingske Tidendes navn.

TV AVISEN den 12. februar 2006

I dette indslag er Thomas Larsen inviteret i studiet for at kommentere Dansk Folkepartis fremgang i meningsmålingerne under Muhammed-krisen på bekostning af Socialdemokratiet.

Indslaget, hvori Thomas Larsen medvirker, har en varighed af ca. 3 minutter. Thomas Larsen krediteres to gange ved navn og med angivelse af, at han er politisk kommentator på Berlingske Tidende. Nyhedsværten nævner hans navn én gang.

Høring

DR er i hørings svar af 6. marts 2006 fremkommet med følgende bemærkninger:

" ...

DR anvender et meget bredt og mangfoldigt udbud af meningsdannere i TV AVISEN med henblik på at analysere og kommentere aktuelle samfundsmæssige begivenheder. I nogle tilfælde er der tale om chefredaktører i andre tilfælde er der tale om særligt udvalgte medarbejdere, som bidrager til avisernes spalter med højt profilerede nyhedsanalyser eller politiske kommentarer.

I perioden 23. januar til 23. februar har Thomas Larsen, Berlingske Tidende, medvirket fem gange, fordelt på tre dage, som kommentator i TV AVISEN:

- *Den 28. januar kl. 18.30 (live)*
- *Den 7. februar kl. 16.30 (live, ekstraudsendelse) og 18.30 (live)*
- *Den 12. februar kl. 18.30 (live) og 21.00 (båndet kommentar)*

Til sammenligning har Hans Engell, Ekstra Bladet, i perioden medvirket fire gange i TV AVISEN. Erik Meier Carlsen, B.T., har medvirket to gange i TV AVISEN i perioden. Desuden har Tøger Seidenfaden, Politiken, i perioden medvirket i TV AVISEN to gange.

For TV AVISEN handler det i forbindelse med indkaldelse af denne type eksperter og kommentatorer fra aviserne ofte om hurtig udrykning, om evnen til professionel tv-optræden og om evnen til at formulere klare stand-

punkter og analyser. I særligt højspændte politiske perioder kan vi have behov for, at det ikke er en række forskellige kommentatorer fra dag til dag men i stedet for en gennemgående ekstern kommentator, som giver seerne en oplevelse af kontinuitet og sammenhæng i analyserne.

Til det formål har TV AVISEN vurderet, at redaktør Thomas Larsen, Berlingske Tidende, for tiden er en af de mest vidende og tv-mæssigt velfungerende kommentatorer, og der er derfor indgået en aftale med Thomas Larsen om, at han [REDACTED] skal stå til rådighed for TV AVISEN. Som det fremgår, betyder aftalen dog ingenlunde, at DR ikke benytter sig af andre avis-kommentatorer i sine udsendelser.

Der er ikke fastlagt noget bestemt antal dage på et år, hvor Thomas Larsen skal medvirke med analyser i TV AVISEN, men begge parter har skønnet, at et beløb på [REDACTED] dækker den særlige ulempe ved, at Thomas Larsen ud over sit faste avisjob skal kunne ringes op med henblik på medvirken i TV AVISEN på alle mulige og umulige tidspunkter. Ingen af de øvrige avis-kommentatorer, som TV AVISEN, benytter sig af, modtager særligt honorar i forbindelse med deres medvirken, men de har til gengæld heller ikke nogen forpligtelse til at møde op tidlig om morgenen eller sen aften.

Honoraret til Thomas Larsen betales således ikke for den konkrete kommentar eller analyse, men alene for forpligtelsen til at stille op, når vi kalder. Samme forpligtelse har vi ikke pålagt andre. DR finder, at der her er tale om en hensigtsmæssig og rimelig betaling for at være mere til rådighed end andre.

Hvad angår Jyske Bank, så er det korrekt at en repræsentant for Jyske Bank optræder i en kommentatorrolle i TV AVISEN nemlig den 7. februar kl. 18.30, som nævnes i brevet fra Radio- og tv-nævnet. Det er imidlertid den eneste gang i opgørelsesperioden fra 23. januar 2006 til 23. februar 2006, at banken optræder i den rolle. Vi er meget opmærksomme på ikke at gøre forskel på de store banker. Da Danske Bank og Nordea i kraft af den fysiske nærhed af nyhedsstudier i København har en tendens til at optræde oftere i forbindelse med finansielle spørgsmål end andre banker i nyhedsudsendelserne, så prøver vi at dele sol og vind lige ved engang i mellem at få kigget til bankhovedsæderne uden for København. Det mener vi er udtryk for mangfoldighed og fairness.

DR og TV AVISEN har ingen som helst form for aftale med Jyske Bank, men lige som interviews med andre bankfolk som regel foregår i bankmil-

jøet og sikkert også med firmakendetegn som en del af baggrunden eller en del af en vinduesfacade, så er det ikke anderledes for Jyske Bank. Men logoet i baggrunden er ikke specielt anbragt med henblik på den pågældende optagelse den pågældende dag.

Der betales ikke noget for Jyske Banks medvirken i TV AVISEN hverken denne gang eller på andre tidspunkter, da de indgår i udsendelsen som en hel almindelig ekspertkilde på lige fod med alle andre, lige som vi aldrig har betalt for forskellige bankfolks optræden i TV AVISEN.

DR skal derfor afvise, at der forekommer sponsorering af TV Avisen.

Ovenstående skulle besvare de konkrete spørgsmål i sagen. Skulle nævnet have behov for en yderligere belysning, er det naturligvis velkommen til at vende tilbage.

Aftalen med Thomas Larsen fremsendes som ønsket af nævnet til fortrolig orientering, da der her er tale om en personlig aftale og konkurrencehensyn tilsiger, at sådanne principielt ikke udleveres. DR skal derfor anmode om at aftalen ikke gengives samt at aftales indhold, herunder i sær de økonomiske oplysninger ikke vil fremgå af nævnets kommende afgørelse."

DRs aftale med Thomas Larsen har følgende indhold:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1 og 4, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004 behandlet sagen på sit møde den 31. maj 2006 og skal udtale:

I henhold til reklamebekendtgørelsens § 26 forstås ved sponsorering af programmer enhver form for ydelse af direkte eller indirekte tilskud til finansieringen af radio- og fjernsynsprogrammer, herunder tekst-tv-sider, fra en fysisk eller juridisk person, der ikke selv udøver virksomhed ved udsendelse eller produktion af radio- eller fjernsynsprogrammer, film, fonogrammer m.v., med henblik på at fremme den pågældendes navn, mærke (logo), image, aktiviteter eller produkter.

Ifølge § 31 må nyheds- og aktualitetsprogrammer i fjernsyn imidlertid ikke sponsoreres.

Det skal i det følgende vurderes, hvorvidt Thomas Larsen og Jyske Bank, som følge af deres medvirken i TV AVISEN, skal anses som sponsorer for programmet, hvilket i bekræftende fald vil være i strid med § 31. Efterfølgende tages stilling til, om der er tale om skjult reklame for Jyske Bank i indslaget i TV AVISEN udsendt den 7. februar 2006 kl. 18:30.

Thomas Larsen

DR oplyser, at "der er ... indgået en aftale med Thomas Larsen om, at han [REDACTED] skal stå til rådighed for TV AVISEN. DR oplyser endvidere, at Thomas Larsen "i perioden 23. januar til 23. februar har... medvirket fem gange, fordelt på tre dage, som kommentator i TV AVISEN." DR bemærker, at der ikke er "fastlagt noget bestemt antal dage på et år, hvor Thomas Larsen skal medvirke med analyser i TV AVISEN, men begge parter har skønnet, at et beløb på [REDACTED] dækker den særlige ulempe ved, at Thomas Larsen ud over sit faste avisjob skal kunne ringes op med henblik på medvirken i TV AVISEN på alle mulige og umulige tidspunkter."

DR anfører endvidere: "Honoraret til Thomas Larsen betales således ikke for den konkrete kommentar eller analyse, men alene for forpligtelsen til at stille op, når vi kalder. Samme forpligtelse har vi ikke pålagt andre. DR finder, at der her er tale om en hensigtsmæssig og rimelig betaling for at være mere til rådighed end andre."

Nævnet er af den opfattelse, at det er lovligt for DR at indgå en fast samarbejdsaftale med Thomas Larsen, såfremt aftalen er indgået på markedsvilkår, og så længe DR har den fulde redaktionelle kontrol. Hvis aftalen ikke er indgået på markedsvilkår, er der tale om en ulovlig indirekte sponsoring.

Nævnet finder det afgørende for denne vurdering, at Thomas Larsen ikke betales for sin medvirken i TV AVISEN, men alene for den ulempe det medfører at være forpligtet til på alle tidspunkter at stå [REDACTED] til rådighed for TV AVISEN. Endvidere lægger Nævnet vægt på, at Thomas Larsen over en periode på en måned kun har medvirket 5 gange i TV-AVISEN, at DR også benytter andre politiske kommentatorer, at Thomas Larsen krediteres kortvarigt og på neutral vis på samme måde som andre personer, der medvirker i TV AVISEN, og at hans medvirken finder sted i DR's studie.

Det er på denne baggrund Nævnets opfattelse, at Thomas Larsens ydelser, såfremt DR skulle have købt ovennævnte ydelser hos tredjemand, svarer til det beløb, som DR på årsbasis betaler herfor. Det er således Nævnets opfattelse, at den aftalte betaling svarer til markedsværdien af Thomas Larsens ydelser til DR.

Nærværende sag adskiller sig således fra Radio- og tv-nævnets afgørelse af 19. januar 2006 om indirekte sponsoring vedrørende Dagbladet Børsens levering af finansnyheder til TV 2/Nyhederne bl.a. ved, at Dagbladet

Børsen dagligt medvirkede i TV 2/Finans. Nævnet fandt i denne sag, at TV 2/Danmark A/S ikke havde betalt markedspris for de ydelser Dagbladet Børsen leverede, idet den store eksponering havde været afgørende for Dagbladet Børsens relativt lave prissætning af de leverede ydelser.

Da DR ifølge Nævnets opfattelse har betalt markedspris for de ydelser Thomas Larsen leverer, har Thomas Larsen ikke ydet et indirekte tilskud til finansieringen af programmet og er derfor ikke sponsor for programmet.

Jyske Bank

Sponsorering

DR oplyser, at Jyske Banks optræden i TV AVISEN den 7. februar kl. 18.30 er den eneste gang i opgørelsesperioden fra 23. januar 2006 til 23. februar 2006, hvor banken optræder i den rolle, at DR og TV AVISEN ikke har indgået en aftale med Jyske Bank, samt at der ikke betales for Jyske Banks medvirken i TV AVISEN. Medarbejderen fra Jyske Bank indgår ud fra oplyste i udsendelsen som en hel almindelig ekspertkilde på lige fod med alle andre. Endvidere oplyser DR, at stationen er opmærksom på ikke at gøre forskel på de store banker.

Da Jyske Bank alene medvirker i nyhedsudsendelsen på lige fod med andre eksperter, finder Nævnet ikke, at Jyske Bank indirekte sponsorerer TV AVISEN.

Skjult reklame

I TV AVISEN udsendt den 7. februar 2006 kl. 18:30 udtaler Henrik Henriksen, som er aktieanalytiker hos Jyske Bank, sig om Muhammed-krisens påvirkning af aktiemarkedet. Henrik Henriksen befinder sig i Jyske Banks afdeling i Silkeborg, hvorfra der bliver transmitteret direkte. I baggrunden ses en elektronisk skærm med informationer om kurserne på aktiemarkedet. På skærmens ramme er Jyske Banks navn og logo angivet med tydelige bogstaver.

Henrik Henriksen krediteres to gange ved navn og med angivelse af, at han er aktieanalytiker hos Jyske Bank. Krediteringerne foregår på samme måde, som beskrevet ovenfor. Indslaget afsluttes ligeledes med følgende udtalelse fra nyhedsværten: *"Kort og kontant fra Henrik Henriksen i Jyske Bank"*.

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer jf. § 72 i lov-bekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004 om radio- og fjernsynsvirksomhed og § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1368 af 15. december 2005 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne, jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Skjult reklame defineres i artikel 1d i direktiv 89/552 EØF som følgende:

”mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklame-øjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling.”

Der er altså tre kumulative betingelser, der skal være opfyldt: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side, den skal være i reklame-øjemed og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v. Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om ”Fjernsyn uden grænser” i forbindelse med tv-reklamer (2004/c 102/02), bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet ”uberettiget fremhævelse” af varer eller en virksomheds varemærke eller navn m.v. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at den pågældende vare fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare fx fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

DR oplyser, at logoet, som vises i baggrunden af billedet, ikke er specielt anbragt med henblik på den pågældende optagelse den pågældende dag. DR og TV AVISEN har ikke en aftale med Jyske Bank, ”men lige som inter-

views med andre bankfolk som regel foregår i bankmiljøet og sikkert også med firmakendetegn som en del af baggrunden eller en del af en vinduesfacade, så er det ikke anderledes for Jyske Bank."

Nævnet skal indledningsvis bemærke, at det ikke i sig selv er afgørende for vurderingen af, om der er tale om skjult reklame, hvorvidt en virksomheds navn og logo mv. udgør en integreret del af virksomhedens indretning. Nævnet understreger endvidere, at det i alle tilfælde er tv-stationernes ansvar at sikre, at firmanavne og logoer mv. ikke fremhæves uberettiget.

Medarbejderen fra Jyske Bank er i indslaget filmet således, at Jyske Banks navn og logo tydeligt ses i baggrunden, idet logoet og navnet er angivet på rammen af den elektroniske skærm. Placeringen af Jyske Banks navn og logo umiddelbart over medarbejderens skulder er efter Nævnets opfattelse ved sin kameraføring et bevidst valg fra DR-redaktionens side. Nævnet finder derfor, at der er sket en fremhævelse af virksomheden Jyske Bank.

Spørgsmålet er imidlertid, om fremhævelsen er berettiget i forhold til ud-sendelsens redaktionelle indhold.

Indslaget fra Jyske Bank drejer sig om Muhammedkrisens betydning for bevægelserne på aktiemarkedet. Placeringen af medarbejderen foran den elektroniske skærm med aktiekurserne kan i den forbindelse være redaktionelt begrundet, idet skærmen som illustration "repræsenterer" forandringerne på aktiemarkedet.

Skiltet med Jyske Bank, som fremhæves under den elektroniske skærm, tjener samtidig til at gøre seerne opmærksomme på, at indslaget er optaget i Jyske Banks hovedkvarter og kan anses som et supplement til den almindelige kreditering, således at seerne kan vurdere troværdigheden af oplysningerne.

Overdreven kreditering og fremhævelse af virksomhedsnavne og logoer kan efter Nævnets opfattelse nemt få karakter af reklame frem for relevant oplysning for seerne. I den konkrete sag bliver Henrik Henriksen to gange krediteret ved navn og med angivelse af, at han er aktieanalytiker hos Jyske Bank. Endvidere udtaler nyhedsværten ved indslagets afslutning: "*Kort og kontant fra Henrik Henriksen i Jyske Bank*". Seerne er således allerede flere gange gjort opmærksomme på, at kilden i indslaget er Jyske Bank.

Efter en samlet vurdering finder Nævnet imidlertid, at fremhævelsen af Jyske Bank er berettiget i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold. Nævnet finder derfor ikke, at der er tale om skjult reklame.

Nævnet skal imidlertid understrege, at fremhævelsen af Jyske Banks logo ligger på grænsen af det tilladelige.

Uanset at logo mv. er en del af virksomhedens sædvanlige indretning, skal DR være varsom med at fremhæve firmanavne og logoer i tilfælde, hvor dette ikke er nødvendigt og nemt kan undgås.

På baggrund heraf træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Thomas Larsens faste medvirken i TV AVISEN udgør ikke et sponsorat af programmet i strid med § 31, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen.

Jyske Banks medvirken i TV AVISEN udgør ligeledes ikke et sponsorat af programmet i strid med § 31, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen.

Nævnet træffer endvidere afgørelse om, at der ikke er tale om skjult reklame for Jyske Bank i TV AVISEN udsendt den 7. februar 2006 kl. 18:30, og at DR derfor ikke har overtrådt § 72, i radio- og fjernsynsloven.

Nævnet skal imidlertid henstille til, at DR er varsom med at fremhæve firmanavne og logoer i tilfælde, hvor dette ikke er nødvendigt og nemt kan undgås.

Christian Scherfig
formand

/Christina Sigvardt
nævnsekretær